

Wilhelmus van Nassau (Het Wilhelmus)

WILHELMUS VAN NASSOUWE

♩ = 66 1626

1 Wil - hel - mus van Nas - sou - we ben ik van Duit - sen bloed.
Den Va - der - land ge - trou - we blijf ik tot in den dood.

Een prin - se van O - ran - je ben ik, vrij on - ver - veerd.

Den ko - nink van His - pan - je heb ik al - tijd ge - eerd.

Het Wilhelmus is het Nederlandse volkslied. Het is inhoudelijk geschreven als een lied dat Willem van Oranje gezongen zou kunnen hebben, alhoewel er geen enkel bewijs is dat hij het daadwerkelijk gezongen heeft. Het Wilhelmus weerspiegelt Willem van Oranjes tweestrijd inzake de opstand in de Nederlanden. Enerzijds probeert hij trouw te zijn aan de Spaanse koning, anderzijds is hij boven alles trouw aan zijn geweten, dat hem voorschrijft God en het Nederlandse volk te dienen.

Het is niet bekend wie 'Het Wilhelmus' geschreven heeft of wanneer het ontstaan is.

Hierover bestaan verschillende theorieën. Het Wilhelmus is een geuzenlied en de meeste teksten van geuzenliederen waren anoniem, omdat op het maken van opstandige liederen destijds de doodstraf stond. De tekst wordt vaak toegeschreven aan Filips van Marnix van Sint-Aldegonde, maar concrete bronnen hiervoor ontbreken. De tekst van het lied of een deel daarvan moet geschreven zijn tussen 1568 en 1574. In couplet 4 wordt namelijk wel de dood van graaf Adolf genoemd, de broer van Willem. Adolf sneuvelde te Heiligerlee op 23 mei 1568. Het sneuvelen van zijn twee andere broers, Hendrik en Lodewijk, te Mook op 14 april 1574 wordt niet genoemd. Hieruit is af te leiden dat de tekst voor het jaar 1574 al bekend was bij een groot publiek.

Het lied zelf bestaat uit vijftien coupletten die een acrostichon vormen: de eerste letters van de vijftien coupletten vormen de naam Willem van Nassov. De v is hierin als Romeinse letter een u, en de coupletten die destijds met een s aanvingen, zou men in modern Standaardnederlands met een z beginnen.

De melodie is afkomstig van het spotlied *Autre chanson de la ville de Chartres assiégée par le prince de Condé*, dat werd gezongen tijdens het beleg van de stad Chartres door de Hugenoten in 1568.

De herkomst van de tekst is niet met zekerheid bekend.

In het algemeen worden alleen het eerste couplet en het zesde couplet gezongen.

Nederland heeft het lang zonder Volkslied moeten stellen, ongeveer 120 jaar. Vanaf de oprichting van het koninkrijk in 1813 tot aan 1932. Toen werd op 10 mei door de ministerraad het Wilhelmus als officieel volkslied van Nederland gekozen. Het lied vervangt sindsdien *Wien Neêrlands bloed* dat tot dan toe als volkslied dienst had gedaan. Er kan dus niet gezegd worden dat het Wilhelmus het oudste officiële volkslied is, omdat andere volksliederen al geruime tijd daarvoor die status hadden, ook al is het het oudste lied dat die status heeft verkregen. Als onofficieel volkslied heeft het echter wél een oude status: het werd de eeuwen door bij allerlei gelegenheden graag door het volk gezongen.